

Наталія Тарасенко,

мол. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ БІБЛОТЕК У СЕРЕДОВИЩІ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ: ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ

Здійснено огляд сучасної практики управління присутністю бібліотек у соціальних мережах та, спираючись на її аналіз, обґрунтовано доцільність запровадження й переваги використання адміністративних стандартів роботи з обслуговування мережеских представництв, що передбачають наявність визначеного переліку документів і відповідність обслуговуючого персоналу певним кваліфікаційним вимогам.

Ключові слова: адміністрування мережеских представництв бібліотек, регламентація роботи в соціальних мережах, положення про ведення сторінок бібліотеки в соціальних мережах, посадові інструкції бібліотечних працівників.

Соціальні мережі є важливим інструментом присутності сучасної бібліотеки у віртуальному комунікаційному просторі. Інформаційно-комунікаційне середовище, сформоване завдяки представництву бібліотек у соціальних мережах, надає нові можливості для організації інтерактивної інформаційної взаємодії бібліотеки з користувачами, спрощує доступ до бібліотечних ресурсів і послуг, сприяє формуванню іміджу бібліотеки як сучасного інформаційного центру. Водночас ефективність використання бібліотеками мережеских платформ залежить від багатьох факторів, серед яких головними видаються наповнення бібліотечної сторінки якісним контентом і забезпечення належного рівня адміністрування мережеского представництва. Зважаючи, що автором статті вже здійснено спробу розроблення на основі моніторингу присутності бібліотек у соціальних мережах і рекомендацій фахового середовища пропозицій щодо орієнтовних стандартів побудови та інформаційного наповнення мережескої сторінки бібліотеки [1], пропонуємо здійснити

огляд сучасної практики управління присутністю бібліотек у соціальних мережах і обґрунтувати, спираючись на її аналіз, потребу запровадження й переваги використання регламентаційних документів щодо організації та підтримки бібліотечних сторінок у соціальних мережах.

Проблема ефективного функціонування мережевих представництв бібліотек останнім часом значно актуалізувалася і викликає активний інтерес дослідників соціальних інформаційних комунікацій та бібліотекознавців. Різні аспекти використання бібліотеками середовища соціальних мереж досліджували О. Мар'їна [2], Т. Ярошенко [3], Т. Гранчак [4], І. Огнєва [5], К. Шibaєва [6], В. Струнгар [7], А. Вітушко [8], Г. Булахова [9]. Наукові пошуки в цьому напрямі зосереджено переважно навколо питань вироблення методики аналізу мережевих представництв бібліотек, проблем інформаційної безпеки в процесі діяльності бібліотек у соціальних мережах, підходів до використання бібліотеками соціальних мереж як засобу рекламування, розкриття фондів, джерела й інструменту дослідження суспільно-політичних процесів і проблем регіонального розвитку тощо. Водночас недостатня увага в науковій літературі приділяється теоретичному осмисленню необхідності ефективного управління мережевою діяльністю бібліотек, яке передбачає розроблення регламентаційних документів щодо організації й обслуговування мережевої присутності бібліотеки, запровадження яких може становити підґрунтя для встановлення певних адміністративних правил чи стандартів бібліотечної діяльності в соціальних мережах. З огляду на це, метою цієї статті є обґрунтування доцільності розроблення й запровадження в бібліотечну практику адміністративних стандартів роботи з обслуговування мережевих представництв, що передбачають наявність визначеного переліку документів і відповідність обслуговуючого персоналу певним кваліфікаційним вимогам.

Варто визнати, що запорукою успішності діяльності бібліотеки в мережевому просторі є кваліфікація персоналу, відповідального за створення, наповнення й підтримку сторінки в соціальній мережі. Ця робота є безперервним, кропітким, крім того, творчим процесом, тому потребує значних затрат часу, технічних навичок роботи в мережевому комунікаційному середовищі, розуміння потреб читачів, що використовують соціальні медіа, мови їхнього спілкування, уміння грамотно відповісти на поставлене питання, надати потрібний коментар. Бібліотекар, який

працює з інтернет-аудиторією, повинен не тільки надати цікаву інформацію з метою залучення користувачів до бібліотеки, а й оцінити її затребуваність. Зважаючи на дедалі активніше використання бібліотечними фахівцями соціальних мереж для розвитку і розв'язання проблем професійної комунікації, робота з підтримки інтернет-представництва потребує орієнтування в бібліотечних новинах, обізнаності з досвідом зарубіжних бібліотек, знання новітніх наукових та методичних розробок, що стосуються бібліотечної сфери. Тож очевидно, що адміністрування сторінок бібліотеки в соціальній мережі потребує спеціальних знань, умінь і навичок, що відповідають сучасному розвитку інформаційних технологій та є достатніми для підтримки функціонування мережеских сторінок бібліотеки на рівні, що уможлиблює їх ефективне використання як комунікаційних каналів, та якнайширшого задоволення потреб користувачів.

Як правило, у бібліотеках робота зі створення й підтримки сторінок у соціальних мережах не передбачає окремої посади та здійснюється працівниками паралельно з їхніми основними обов'язками. Це призводить до їх перевантаження, яке в результаті впливає на якість роботи, або ж хаотичного наповнення мережевої сторінки розрізненою інформацією, здійснюваного кількома, не завжди обізнаними в цьому процесі людьми. Водночас нездатність значної частини бібліотечних фахівців відповісти на питання, що виникають у процесі роботи з мережевими сторінками, призводить до низького рівня використання можливостей соціальних мереж у бібліотечній роботі.

На сьогодні відсутні законодавчі акти або загальноприйняті стандарти, що регламентують діяльність бібліотек у соціальних мережах. Натомість бібліотеки розробляють локальні нормативні документи – положення, регламенти, плани роботи в соціальних медіа, посадові інструкції тощо. Цей перелік документів офіційно не визначений і не є обов'язковим, тому досить важко визначити, скільки бібліотек регламентують таким чином свою мережеву діяльність. Утім, дослідження в цьому напрямі вже проводяться. Зокрема, робоча група «Бібліотеки та соціальні медіа», яка створена в складі Російської бібліотечної асоціації з метою координації, організації й інституалізації діяльності бібліотек у соціальних медіа, провела дослідження «Аналіз діяльності бібліотек Росії в соціальних медіа». У формі опитування за спеціально сформованою

анкетою дослідження мало визначити загальну картину присутності бібліотек у соціальних медіа, виявити основні тенденції та проблеми цього процесу, які б надали підґрунтя для розроблення рекомендаційних регламентуючих документів [10].

Заповнити анкету могли як керівники бібліотеки, так і відповідальні за ведення сторінок у соціальних мережах особи та будь-які зацікавлені співробітники. При заповненні анкети необхідно було вказати повне найменування бібліотеки, адресу, рік створення представництва у соціальних мережах чи блогах і позначити один з варіантів відповіді на поставлені запитання або вказати свій варіант. Учасників анкетування запитували, зокрема, які організаційно-технологічні документи, що регламентують діяльність бібліотеки в соціальній мережі, розроблені їхньою установою:

- положення бібліотеки про роботу в соціальній мережі;
- посадова інструкція фахівця, який працює в соцмережі;
- щотижневий/щомісячний план роботи в соціальній мережі;
- графік публікацій.

Питання анкети стосувалися також розміру представництва бібліотеки, щоденних витрат робочого часу на ведення сторінки, тематики контенту соціальної мережі, періодичності публікацій, наявності посилання на сайт бібліотеки тощо. Крім того, учасникам анкети пропонували оцінити свій рівень знань з ведення сторінки в соціальній мережі як низький, середній чи високий, а також висловити наявність або відсутність потреби в підвищенні кваліфікації щодо роботи в соціальних мережах.

У моніторингу діяльності бібліотек у соціальних мережах узяли участь 273 співробітники бібліотек з 57 регіонів Росії. За даними моніторингу, 6% бібліотек мають положення про роботу в соцмедіа, 11% – затверджений регламент роботи. Посадові інструкції, що відображають роботу бібліотекаря в соціальних мережах, розроблені в 11% бібліотек, наказ про призначення відповідальних за цю ділянку роботи є в 7% бібліотек, кварталний план роботи в соціальних медіа – у 50% бібліотек [11].

Аналогічні дослідження провели також деякі регіональні бібліотеки РФ. Так, Белгородська державна універсальна наукова бібліотека з метою вдосконалення діяльності бібліотек у мережевому просторі провела аналітико-прикладне дослідження «Діяльність загальнодоступних

муниципальних бібліотек Белгородської області на медіа-майданчиках» [12].

Дослідження проводили протягом 2016 р. На цей період мережа муниципальних бібліотек Белгородської області становила 631 установу, з яких 349 мали представництва в соціальних мережах. Загальна кількість створених ними сторінок і груп у соціальних мережах сягала 465 [13]. Дослідження показало, що 99% муниципальних бібліотек не мають мінімального пакета локальних документів, що регламентують діяльність бібліотеки в соціальних мережах: положення про організацію діяльності бібліотеки в соціальних медіа, посадових інструкцій фахівців з роботи в соціальних медіа чи включеного в діючу інструкцію переліку робіт у разі, коли ця трудова функція є частиною посадових обов'язків звичайного бібліотекаря. Загальна кількість фахівців, що займаються просуванням своїх муниципальних бібліотек у соціальних мережах, згідно з дослідженням, становить 374 людини. За зайнятими посадами 81% з них – завідувачі бібліотек-філіалів; 11% – бібліотекарі та бібліографи; 4% – завідділами та секторами, головні фахівці; 2% – методисти. Представлено також такі посади, як заступник директора, програміст, документознавець. Усі фахівці займаються веденням бібліотечної сторінки – як додаткові обов'язки, лише один фахівець виконує весь комплекс посадових обов'язків, пов'язаних з організацією процесу використання інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотеці, у тому числі з роботою в соціальних мережах.

Дослідження виявило, що в 70% бібліотек робота в соціальних мережах включена в загальний план. Однак тільки у 34% щомісячних планів відбивається цей напрям. При цьому планування обмежується фразою «ведення сторінки в соціальних мережах». Усього 6% опитаних бібліотек вказали наявність графіка публікацій.

Свій рівень знань з ведення мережевих сторінок співробітники бібліотек оцінили таким чином: низький рівень вказали 14% співробітників, середній – 77%, високий – 9%. При цьому 40% працюючих із соціальними медіа висловили бажання підвищити кваліфікацію, пройти навчання на спеціалізованих навчальних курсах. Така ситуація виглядає закономірною з огляду на визначені під час анкетування вікові межі бібліотечних працівників, які адмініструють сторінки в соціальних мережах. Дослідження показало, що 37% з них працівники у віці

41–50 років, 25% – старше 50 років, стільки ж (25%) мають вікові рамки 31–40 років. Фахівці до 30 років становили 13% від загальної кількості.

За результатами моніторингу Белгородська державна універсальна наукова бібліотека розробила ряд документів: типову форму Положення про організацію діяльності муніципальної бібліотеки в соціальних медіа [14], норми часу на роботу бібліотеки, що виконується в соціальних мережах [15], і методичні рекомендації щодо організації роботи загальнодоступних бібліотек у соціальних мережах [16].

Типове Положення про організацію діяльності муніципальної бібліотеки в соціальних медіа визначає цілі, завдання, зміст діяльності з організації та порядок ведення інформаційного представництва бібліотеки в соціальних мережах, надає перелік нормативних актів, якими керується бібліотека в цій діяльності, встановлює вимоги до контенту соціальних майданчиків бібліотеки, порядку його поповнення, регламентує процес супроводження інформаційного представництва бібліотеки в соціальних медіа.

Положення вказує, що робочі процеси, пов'язані з діяльністю щодо супроводу інформаційного представництва бібліотеки в соціальних мережах, здійснює відповідальна особа, яка затверджується наказом директора бібліотеки. Її діяльність регламентується посадовою інструкцією. Відповідальна особа щодо забезпечення функціонування інформаційного представництва бібліотеки в соціальних медіа здійснює:

- розробку концепції діяльності бібліотеки в соціальних мережах;
- координацію діяльності структурних підрозділів щодо підготовки й розміщення інформації в соцмережах;
- консультування бібліотечних працівників щодо підготовки й порядку надання інформації для розміщення на мережевих майданчиках;
- навчання персоналу бібліотеки основам інформаційної культури щодо роботи з ресурсами інформаційного представництва;
- створення контенту інформаційного представництва бібліотеки в соціальних медіа;
- розміщення на ресурсах інформаційного представництва основної, поточної та новинної інформації.

За відсутності відповідальної особи, що забезпечує супровід та інформаційне наповнення ресурсів інформаційного представництва в соціальних медіа, робота покладається на особу, посада й прізвище якої

вказані в положенні про організацію діяльності бібліотеки в соціальних медіа. У кожному структурному підрозділі бібліотеки визначається посада, на яку покладається робота з формування контенту у своєму структурному підрозділі для розміщення на соціальних майданчиках бібліотеки. Посадові обов'язки фіксуються в посадовій інструкції.

Методичні рекомендації щодо впровадження в муніципальних бібліотеках Белгородської області норм часу на роботи, виконувани в соціальних мережах, пропонують такі норми (див. таблицю).

Таблиця

Норми часу на процеси, виконвані бібліотеками в соцмережах

№ п/п	Найменування процесу, операції. Зміст роботи	Одиниця вимірювання	Норма часу
1.	Написання посту: збір інформації, написання тексту, складання анотації до новини, підбір ілюстрації, технічне розміщення посту на сторінці бібліотеки	1 пост	90 хв
2.	Розміщення матеріалів про події бібліотеки: відвідування та фотографування заходу, написання тексту, редагування, публікація, репост матеріалу на сторінці бібліотеки	1 подія	100 хв
3.	Розміщення інформації про новинки літератури: відбір новинок, складання анотації видання, редагування, підбір ілюстрації, технічне розміщення матеріалу на сторінці бібліотеки	1 інформація	120 хв
4.	Підготовка й розміщення реклами: підготовка рекламного тексту, редагування, розміщення	1 рекламна інформація	120 хв

Продовження табл.

5.	Моніторинг відвідуваності сторінки, відстеження негативної реакції, написання коментарів до постів, відповіді на листи	1 коментар, 1 повідомлення	15 хв
6.	Репости записів, пов'язаних з бібліотечною діяльністю: пошук контенту, ілюстрацій, відеороликів, розміщення тестів, опитувань, статей	1 тема	90 хв
7.	Підготовка й розміщення опитування	1 опитування	60 хв

Методичні рекомендації щодо організації роботи загальнодоступних бібліотек у соціальних мережах аналізують основні помилки організації представництва муніципальних бібліотек Белгородської області в соціальних мережах і надають рекомендації щодо їх виправлення. Документ також містить короткий опис соціальних мереж, найбільш придатних для створення бібліотечних та індивідуальних сторінок.

Цікаве дослідження щодо того, як бібліотеки використовують соціальні медіа, провела у 2014 р. міжнародна компанія Taylor & Francis Group, яка є одним із провідних світових видавців наукових журналів, книг, підручників, ініціатором і виконавцем дослідницьких проектів [17]. Його метою був пошук моделі, за якою бібліотеки змогли б виміряти власну активність у соціальних мережах, а також надання практичних рекомендацій, які можуть допомогти бібліотекам ефективно використовувати платформи соціальних мереж для покращення комунікації з користувачами. Дослідження, у якому свої ідеї, досвід і думки щодо використання соціальних мереж надавали понад 600 бібліотекарів світу, включало фокус групи, проведені у Великій Британії, США та Індії; телефонні інтерв'ю з лідерами думок бібліотечного співтовариства; онлайн-опитування; дискусії у Twitter тощо. Опитування в Інтернеті, зокрема, показало, що 61% бібліотек використовують соціальні мережі протягом трьох років і більше, що свідчить про досить глибоку вбудованість соціальних медіа в бібліотечну комунікацію. При цьому 30% бібліотек заявили, що публікують новий контент у соціальних мережах щодня. Це, на думку дослідників, підтверджує, що соціальні медіа

рухаються в напрямі набуття ними головної ролі в комунікації бібліотек з користувачами. У 25% бібліотек обов'язки з оновлення сторінок у соціальних мережах покладено на більше як п'ять осіб, натомість 42% бібліотек мають лише одну чи дві особи, які керують мережевим представництвом. Виявилось також, що 72% бібліотек не мають політики присутності в соціальних мережах чи плану публікацій контенту, хоча 30% планують ввести їх у найближчому майбутньому. Це підтверджує експериментальний етап, на якому соціальні медіа нині застосовуються в бібліотеках.

Подібні дослідження стосовно українських бібліотек поки не проводилися, адже перелік документів, які б унормовували їх мережеву присутність, офіційно не визначений і не є обов'язковим. Однак формалізація й документальне закріплення кваліфікаційних вимог, посадових обов'язків, норм праці, оплати працівників, що здійснюють адміністрування мережевих представництв бібліотек, нині стали необхідністю. Регламентування мережевої присутності бібліотек дає змогу здійснювати діяльність щодо створення й підтримки бібліотечних представництв у соціальних мережах у руслі певної концепції, спрямованої на досягнення цілей і завдань бібліотеки. Розробка й запровадження стандартів, які б визначали основні принципи та правила створення, оформлення, наповнення мережевих сторінок бібліотек, регламентували робочий час працівників, відповідальних за їх адміністрування, дали б можливість значно підвищити якість вказаних ресурсів, а також забезпечити наступність їх функціонування.

Запровадження єдиних стандартів для вказаних показників присутності бібліотек у соціальних мережах, очевидно, має відбутися на основі рекомендацій практикуючих у цій сфері фахівців. Доцільним у цій ситуації виглядає також вивчення загальних рекомендацій і позабібліотечного досвіду діяльності щодо забезпечення ефективного функціонування мережевих сторінок установ та організацій. Ефективним інструментом дослідження сучасної практики присутності бібліотек у соціальних мережах видається інтернет-анкетування, за допомогою якого можна проаналізувати діяльність українських бібліотек у середовищі соціальних мереж на предмет наявності регламентуючих документів, рівня обізнаності адміністраторів бібліотечних сторінок у технологічних процесах з підтримки мережевого представництва, виявити існуючі проблем, отримати конструктивні

пропозиції. Узагальнення й аналіз отриманої шляхом анкетування інформації може стати основою для вироблення пропозицій, методичних рекомендацій, типових документів, які б визначали оптимальний алгоритм дій зі створення й підтримки мережесторінок бібліотек і окреслювали орієнтовну модель бібліотечного представництва в соціальних мережах, яка може бути побудована в результаті його реалізації.

Серед документів, що регламентують роботу в соціальних мережах, визначальними й обов'язковими для розроблення кожною бібліотекою варто визнати стратегію діяльності в соціальних мережах, положення про організацію та політику присутності бібліотеки в мережевому просторі, посадові інструкції працівників, на яких покладено обов'язки адміністрування цих ресурсів, наказ про призначення відповідальних за мережеву діяльність осіб, план роботи в соцмережах, правила поведінки офіційних представників бібліотеки в соціальних мережах тощо.

Очевидно, що основоположне значення в розвитку бібліотечного сегмента соціальних мереж, як і бібліотечної сфери в цілому належить системі бібліотечної освіти, покликаної готувати фахівців, обізнаних у сучасних інформаційних технологіях та здатних застосовувати інноваційні практики для розширення комунікаційних можливостей бібліотеки. Важливим елементом формування професіоналізму майбутніх бібліотекарів є використання практичного досвіду і врахування освітніх рекомендацій професійних бібліотечних об'єднань, зокрема Української бібліотечної асоціації, Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ, Національних бібліотечних асоціацій інших країн. Більшість із них виробили певну систему освітньої діяльності, яку вони здійснюють через: розвиток і затвердження стандартів професійної освіти й запровадження програм акредитації освітніх установ і окремих дисциплін; сертифікацію своїх членів; освітні програми під час конференцій та інших зібрань; навчальні курси; фінансування й проведення наукових досліджень з проблем освіти; видавничу діяльність. Асоціації сприяють виявленню суспільної потреби в підвищенні фахового рівня бібліотечних фахівців і формують потребу особистості в професійному вдосконаленні, сприяють засвоєнню культури професійної діяльності. Провідні асоціації світу визначили своє поле діяльності на всіх етапах професіоналізації бібліотечних працівників. Вони займаються професійною освітою молоді до її приходу на роботу в бібліотеку, у процесі

професійної діяльності працівників на їхньому робочому місці, організують підвищення кваліфікації [18].

Якщо у Франції, Німеччині, Росії, Україні присудження кваліфікації бібліотечним працівникам здійснюється державними установами – університетами, академіями або спеціальними бібліотечними школами, то у Великій Британії, Австралії, Ізраїлі, Новій Зеландії бібліотечні асоціації проводять свої спеціальні екзамени і видають відповідні дипломи, тобто бібліотечні об'єднання присуджують професійні кваліфікації. У США і в деяких інших країнах видають дипломи, присвоюють кваліфікації університети й бібліотечні школи, а національна асоціація контролює стандарти освіти шляхом визнання кваліфікацій. У Великій Британії асоціація присвоює бібліотекарям, які мають ступінь магістра і виконали певні вимоги, кваліфікацію асоційованого члена або дійсного члена, без чого неможливе кар'єрне зростання. Американським феноменом, який поширюється у світі, є акредитація Американською бібліотечною асоціацією навчальних закладів, що готують фахівців у галузі бібліотечної справи та інформаційної науки. Акредитація є добровільною та полягає в суспільному оцінюванні якості підготовки фахівців у бібліотечних школах (на відміну від ліцензування, яке є обов'язковим і здійснюється урядом). За допомогою акредитації асоціації визначають й оприлюднюють погоджений з представниками професії рівень професійної освіти. Акредитацію вищих бібліотечних шкіл США й Канади здійснює Комітет з акредитації Американської бібліотечної асоціації. У розробленні положення з акредитації беруть також участь представники 18 американських і канадських бібліотечних та інформаційних асоціацій.

Розробка документів нормативного або рекомендаційного характеру, які б заклали основу стандартизації бібліотечного сегмента соціальних мереж, стало б важливим кроком у розв'язанні проблем, пов'язаних з діяльністю бібліотек у соціальних медіа. Зокрема, на сьогодні чіткої відповіді потребують такі питання щодо адміністрування мережевих представництв бібліотек:

- яким повинен бути рівень кваліфікації співробітників, які ведуть сторінки в соціальних мережах;
- чи потрібно для цієї роботи виділяти спеціальну ставку або достатньо покласти на будь-якого співробітника додаткові обов'язки;

- як здійснювати планування діяльності цих співробітників (у кількісному й часовому відношенні);
- які критерії оцінювання ефективності проведеної роботи;
- з яких коштів і у якому обсязі здійснювати доплати працівникам за роботу в соціальних медіа.

Це далеко неповний перелік актуальних питань щодо функціонування, стандартизації й управління діяльністю бібліотек у середовищі соціальних мереж, які потребують негайного вирішення. Отже, дослідження цієї проблеми видається актуальним і вартим наукової уваги.

Література

1. *Тарасенко Н.* Інформаційні комунікації в середовищі соціальних мереж: аспекти стандартизації бібліотечного сегмента / Н. Тарасенко // *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України.* – 2017. – Вип. 46. – С. 455–477. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2017_46_30. – Назва з екрана.

2. *Мар'їна О.* Веб-технології в бібліотеках: нові можливості розвитку комунікаційного середовища [Електронний ресурс] / О. Мар'їна // *Вісн. Харк. держ. акад. культури.* – 2012. – Вип. 36. – С. 105–114. – Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v36/36-2-03.pdf>. – Назва з екрана.

3. *Ярошенко Т. О.* Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища : посіб. для бібліотекарів за прогр. підвищ. кваліфікації / Т. О. Ярошенко, Т. О. Якушко. – Укр. бібл. асоц., Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти, Головний тренінгов. центр для бібліотекарів. – Київ : Самміт-книга, 2013. – 106 с.

4. *Гранчак Т.* Використання національними бібліотеками соцмереж для представлення бібліотечних продуктів і послуг / Т. Гранчак // *Бібл. вісн.* – 2016. – № 1. – С. 18–29.

5. *Огнева И. Н.* Библиотека и социальные медиа / И. Н. Огнева // *Библиотечное пространство: медиа – информация – культура : сб. материалов Межрегион. науч.-практ. конф. / Муницип. учреждение культуры «Централизованная библиотечная система» г. Архангельска ; сост. Л. Ф. Беляева.* – Архангельск, 2011. – С. 63–69.

6. *Шибаета Е.* Библиотеки и социальные медиа: от самоорганизации к институализации / Е. Шибаета. – Режим доступа: <http://elib.spbstu.ru/dl/2/4494.pdf/download/4494.pdf>. – Загл. с экрана.

7. *Струнгар В.* Методологія дослідження контенту бібліотечних сторінок у соціальних медіа / В. Струнгар // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Вип. 43. – Київ, 2016. – С. 488–500.

8. *Вітушко А.* Діяльність бібліотек у соціальних мережах: проблеми інформаційної безпеки / А. Вітушко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / редкол.: О. С. Онищенко (голова), Г. В. Боряк, В. М. Горовий [та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2013. – Вип. 35. – С. 213–220.

9. *Булахова Г.* Бібліотеки в соціальних мережах та блогосфері як засіб рекламування / Г. Булахова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / редкол.: О. С. Онищенко (голова), Г. В. Боряк, В. М. Горовий [та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2013. – Вип. 36. – С. 192–199.

10. Исследование: анализ деятельности библиотек России в социальных медиа [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.rba.ru/content/activities/section/29-a/study.php?парка=29-a&id_sec=50. – Загл. с экрана.

11. *Свергунова Н. М.* Библиотеки в социальных сетях: необходимость или дань моде / Н. М. Свергунова // Науч. и техн. б-ки. – 2016. – № 5. – С. 52–58.

12. Аналітико-прикладне дослідження «Діяльність общедоступных муниципальных библиотек Белгородской области на медиаплощадках» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://sitenev.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/anketa_issledovaniya.pdf. – Загл. с экрана.

13. Анализ материалов прикладного исследования «Діяльність муниципальных общедоступных библиотек Белгородской области на медиаплощадках» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sitenev.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/Analiz.pdf>. – Загл. с экрана.

14. Типовое положение об организации деятельности муниципальной библиотеки в социальных медиа [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sitenev.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie1.pdf>. – Загл. с экрана.

15. Методические рекомендации по введению в муниципальных библиотеках Белгородской области норм времени на работы, выполняемые в социальных сетях [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sitenev.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie2.pdf>. – Загл. с экрана.

16. Методические рекомендации по повышению эффективности представительства муниципальных библиотек в социальных медиа [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sitenev.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie3.pdf>. – Загл. с экрана.

17. Use of social media by the library current practices and future opportunities. A white paper from Taylor & Francis [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.tandf.co.uk/journals/access/white-paper-social-media.pdf>. – Title from the screen.

18. Пашкова В. С. Національні бібліотечні асоціації, 1876–2008 : [монографія] / В. С. Пашкова. – Харків : Акта, 2009. – 332 с.

References

1. Tarasenko, N. (2017). Informatiini komunikatsii v seredovyshchi sotsialnykh merezh: aspekty standartyzatsii bibliotechnoho sehmenta [Information communication in the social network environment: aspects of standardizing the library segment]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 46, pp. 455–477. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2017_46_30 [in Ukrainian].

2. Marina, O. (2012). Veb-tekhnologii v bibliotekakh: novi mozhlyvosti rozvytku komunikatsiinoho seredovyshcha [Web technology in libraries, new possibilities of communication environment]. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury – Bulletin of the Kharkiv State Academy of Culture*, issue 36, pp. 105–114. Retrieved from <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v36/36-2-03.pdf> [in Ukrainian].

3. Yaroshenko, T. O. (2013). Tekhnologii Veb 2.0 dlia bibliotek i korystuvachiv: novi mozhlyvosti rozvytku bibliotechnoho seredovyshcha [Web 2.0 technologies for libraries and users new opportunities for the development of library environment]. Kyiv: Sammit-knyha [in Ukrainian].

4. Hbranchak, T. (2016). Vykorystannia natsionalnymy bibliotekamy

sotsmerezhdlia predstavleniia biblioteknykh produktiv i posluh [Usage social networks among national libraries for presentation of library products and services]. *Biblioteknyi visnyk – Library Journal*, no 1, pp. 18–29 [in Ukrainian].

5. Ogneva, Y. N. (2011). Biblioteka i socialnye media [Library and social media]. Библиотечное пространство: медиа – информация – культура : сб. материалов Межрегион. науч.-практ. конф. Proceedings from Library space: media – information – culture '11: *Mezhrehyonalniia nauchno-praktycheskaia konferentsiia – International Scientific and Practical Conference*. (pp. 63–69). Arkhangelsk [in Russian].

6. Shibaeva, E. Biblioteki i socialnye media: ot samoorganizatsii k insti-tualizatsii [Libraries and social media: from self-organization to institution-alization]. *elib.spbstu.ru*. Retrieved from <http://elib.spbstu.ru/dl/2/4494.pdf/download/4494.pdf> [in Russian].

7. Strunhar, V. (2016). Metodolohiia doslidzhennia kontentu biblio-teknykh storinok u sotsialnykh media [Methodology of research of content of library pages in social media]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 43, pp. 488–500 [in Ukrainian].

8. Vitushko, A. (2013). Diialnist bibliotek u sotsialnykh merezhakh: problemy informatsiinoi bezpeky [Activity of libraries on social networks: problems of information security]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 35, pp. 213–220 [in Ukrainian].

9. Bulakhova, H. (2013). Biblioteki v sotsialnykh merezhakh ta blohosferi yak zasib reklamuvannia [Libraries on social networks and a blogosphere as an advertizing medium]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 36, pp. 192–199 [in Ukrainian].

10. Issledovanie: analiz dejatelnosti bibliotek Rossii v socialnykh media [Research: analysis of the activities of Russian libraries in social media]. *rba.ru*. Retrieved from http://www.rba.ru/content/activities/section/29-a/study.php?papka=29-a&id_sec=50 [in Russian].

11. Svergunova, N. M. (2016). Biblioteki v socialnykh setjah: neobhodimost ili dan mode [Libraries in social networks: a necessity or a tribute to fashion]. *Nauchnye i tehniczeskie biblioteki – Scientific and Technical Libraries*, no 5, pp. 52–58 [in Russian].

12. Analitiko-prikladnoe issledovanie «Dejatelnost obshhedostupnyh municipalnyh bibliotek Belgorodskoj oblasti na mediaploshhadkah» [Analytical and applied research «Activity of public municipal libraries of the Belgorod region on media sites»]. *sitenew.bgunb.ru*. Retrieved from http://sitenew.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/anketa_issledovaniya.pdf [in Russian].

13. Analiz materialov prikladnogo issledovanija «Dejatelnost municipalnyh obshhedostupnyh bibliotek Belgorodskoj oblasti na mediaploshhadkah» [Analysis of the materials of the applied research «Activity of the municipal public libraries of the Belgorod region on media sites»]. *sitenew.bgunb.ru*. Retrieved from <http://sitenew.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/Analiz.pdf> [in Russian].

14. Tipovoe polozhenie ob organizacii dejatelnosti municipalnoj biblioteki v socialnyh media [A standard provision on the organization of the activities of the municipal library in social media]. *sitenew.bgunb.ru*. Retrieved from <http://sitenew.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie1.pdf> [in Russian].

15. Metodicheskie rekomendacii po vvedeniju v municipalnyh bibliotekah Belgorodskoj oblasti norm vremeni na raboty, vypolnjaemye v socialnyh setjah [Methodical recommendations for the introduction in the municipal libraries of the Belgorod Region time norms for work performed in social networks]. *sitenew.bgunb.ru*. Retrieved from <http://sitenew.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie2.pdf> [in Russian].

16. Metodicheskie rekomendacii po povysheniju jeffektivnosti predstavitelstva municipalnyh bibliotek v socialnyh media [Methodical recommendations on increasing the efficiency of representation of municipal libraries in social media]. *sitenew.bgunb.ru*. Retrieved from <http://sitenew.bgunb.ru/VMethodist/index.files/resource/research/prilojenie3.pdf> [in Russian].

17. Use of social media by the library current practices and future opportunities. A white paper from Taylor & Francis. Retrieved from <http://www.tandf.co.uk/journals/access/white-paper-social-media.pdf> [in English].

18. Pashkova, V. S. (2009). Natsionalni bibliotechni asotsiatsii, 1876–2008 [National Library Associations, 1876–2008]. Kharkiv: Akta [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.11.2017.

Nataliya Tarasenko,

Junior Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Modern Aspects of Managing Libraries' Activity in Social Networking Environment: Theoretical Understanding and Generalization of Practical Experience

The paper deals with current practice of managing libraries activity in social networks and based on its analysis, substantiates the feasibility of introducing and benefits of using administrative standards for network representations servicing.

It is determined that an effective tool to research modern practice of libraries presence in social networks is online questionnaire, through which one can analyze the activity of Ukrainian libraries in social network environment for availability of regulatory documents, level of awareness of library page administrators in technological processes supporting the network representation, to identify existing problems and to make constructive solutions. Summarizing and analyzing information obtained through the questionnaire could serve as a basis for developing of proposals, methodological recommendations, standard documents that would determine the optimal algorithm for creating and maintaining network pages of libraries and outline the approximate model of library representation in social networks.

Among the documents regulating work, the decisive and compulsory for development of each library is to elaborate a strategy of library activity in social networks, provisions on the organization and policy of library presence in networking space, job descriptions of employees, who are responsible for administering these resources etc.

Keywords: administration of network representations of libraries, regulation of work in social networks, provisions on the management of library pages in social networks, job descriptions of library workers.